

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

Kommuneplan for Kristiansund - samfunnsdel 2020-2032

Vedtatt i bystyret 15.12.2020

Innholdsfortegnelse

RÅDMANNENS KOMMENTAR	4
KRISTIANSUND MOT 2032	4
KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	5
FØRINGER OG RAMMER.....	5
FNs bærekraftsmål sin betydning for planen	5
MEDVIRKNING.....	5
OPPBYGNING AV PLANEN	6
VERDIGRUNNLAG	7
VISJON	7
GRUNNVERDIER - SNOR.....	7
Samhandling.....	7
Nyskaping.....	7
Optimisme	7
Raushet.....	7
LEVEREGLER - OSS I MELLOM	7
UTVIKLING OG UTFORDRINGER	9
GLOBALE OG NASJONALE	9
REGIONALE OG LOKALE.....	9
Nordmøre	9
Næring og sysselsetting	10
Befolkningsutvikling	10
Folkehelse og livskvalitet.....	10
Samfunnssikkerhet og beredskap	11
Klima- og miljøperspektiv	11
Frivillige lag og organisasjoner.....	11
Demokrati og samfunnsdeltakelse.....	11
Økonomi.....	12
Menneskelige ressurser	12
KOMMUNENS SATSINGSOMRÅDER	13
DE 10 LOKALE BÆREKRAFTSMÅLENE.....	13
God helse	13
God utdanning	13
Mindre ulikhet	13
Bærekraftig arbeidsliv	13
Grønt skifte	13
Havrommet.....	13
Infrastruktur	13
Lokalt kunnskapspotensial	13
Bærekraftig by og samfunn	13
Samarbeid.....	13
DEN VARME BYEN	14
Bærekraftsmål for den varme byen	14
Hovedmål og strategier – den varme byen	14

DEN KLOKE BYEN	16
Bærekraftsmål for den kloke byen	16
Hovedmål og strategier – den kloke byen	16
DEN SMARTE BYEN	18
Bærekraftsmål for den smarte byen	18
Hovedmål og strategier – den smarte byen	18
DEN MODIGE BYEN	20
Bærekraftsmål for den modige byen	20
Hovedmål og strategier – den modige byen	20
MENNESKELIGE RESSURSER	21
Hovedmål og strategier – menneskelige ressurser	21
ØKONOMI	22
Hovedmål og strategier – økonomi	22

OVERORDNET AREALSTRATEGI 23

MÅL FOR PLANARBEIDET	23
STRATEGI FOR LANGSIKTIG UTVIKLING	23

OPPFØLGING 24

DEN RØDE TRÅDEN	24
Planstrategi	24
Kommuneplanens samfunnsdel	24
Temaplan	24
Handlingsprogram	24
Virksomhetsplan/årsplan	24
Årsrapport	24
SAMHANDLING OG SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE	25

Rådmannens kommentar

Kristiansund mot 2032

Kommuneplanen er administrasjonens viktigste styringsverktøy og danner grunnlaget for politiske og administrative valg innenfor planperioden. Den viser en retning for Kristiansund inn i vår nære fremtid og danner utgangspunktet for hvordan vi skal ivareta kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver.

Med utgangspunkt i denne planen vil vi forbruke minst 17 milliarder kroner. Våre elever skal oppleve god kvalitet i 2 millioner skoletimer. Våre medborgere som trenger støtte for å leve verdige liv skal vi hjelpe gjennom 10 millioner timer med omsorg og pleie. Vi skal tilrettelegge for kultur- og næringsliv, utvikle gode samferdselsløsninger, beherske overgangen til en grønnere hverdag og veldig, veldig mye mer.

Om man legger Næringslivets Hovedorganisasjon sine ringvirkningsfaktorer til grunn, er det 30 milliarder kroner som Kristiansund kommune skal sirkulere inn i vår region over de neste 8 år. Da er det viktig at vi forstår alvoret, legger gode planer og gjennomfører dem godt. For å holde orden på gjennomføringen av tjenester og tiltak har vi tatt i bruk et virksomhetsstyringssystem. Dette vil gi våre ansatte, politikere og innbyggerne innsikt i om vi oppnår våre samfunnsmessige mål for perioden.

Kommuneplanen skal danne grunnlaget for at vi skal løse vårt samfunnsoppdrag bedre enn andre kommuner med spesielt fokus på områder hvor vi har rom for forbedring. Staten har bare en skattekake å fordele, og hvordan vi bruker vår andel er avgjørende for hvordan Kristiansund utvikler seg. Vi skal få mest og best mulige tjenester ut av hver krone. Å kunne gå likerettet med næringsliv, organisasjoner, frivillige og samarbeidskommuner inn i fremtiden, mot et klart målbilde, skaper den kraften vi trenger for å bli en bedre kommune å bo i; hver eneste dag.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument og strategi for å møte fremtidens utfordringer. Planen danner utgangspunktet for hvordan vi skal ivareta kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel.

Føringer og rammer

Lover, forskrifter, politiske vedtak og overordnede styringssignaler fra stat, fylke og kommune samt kommunens økonomi rammer inn kommuneplanens samfunnsdel.

Føringer som har vært viktige i arbeidet med samfunnsdelen:

- regjeringens nasjonale forventninger
- regional og kommunal planlegging
- fylkesmannens forventninger til kommunal planlegging
- regionale planer
- plansamarbeid på Nordmøre
- planstrategi og planprogram kommuneplanens samfunnsdel vedtatt i bystyret 18.6.2020

Lovpålagt oversiktsdokument over folkehelse er benyttet som kunnskapsgrunnlag.

FNs bærekraftsmål sin betydning for planen

FNs bærekraftsmål er rammen for den strategiske utviklingen av Kristiansund. De forandrer måten å tenke på som kommune. De fire bærekraftsdimensjonene sosial, økonomisk, økologisk og helhetlig bærekraft henger sammen og påvirker hverandre. Vi har oversatt og omformulert de globale målene og dimensjonene slik at de passer til våre lokale utfordringer og muligheter. Bærekraftsmålene ligger til grunn for utfordringsbildet og satsingsområdene, og for hvordan planen skal følges opp. På samme måte som bærekraftsdimensjonene henger sammen og påvirker hverandre, må også kommuneplanens satsingsområder ses i sammenheng for å lykkes med å utvikle Kristiansund til et mer helhetlig bærekraftig samfunn.

Medvirkning

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030 hadde en omfattende medvirkningsprosess med workshop og dialogmøter, offentlig møte og informasjon ute på kommunens nettside og Facebook. I forarbeidet ved denne revideringen har det ikke vært lagt opp til en så omfattende medvirkningsprosess.

Tilstrekkeligheten i forhold til medvirkning er vurdert og de viktigste medvirkningsprosessene har omfattet:

- kartlegging og analyse
- politiske utvalg i kommunen
- Ungdomsrådet
- Eldrerådet
- Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- kommunens egne fagavdelinger
- høring og offentlig ettersyn
- Informasjonskanaler som kommunens nettside og Facebook side, samt annonsering i lokalavisen har vært en del av medvirkningsprosessen.

Oppbygning av planen

Planen omhandler:

- Visjonen "I medvind uansett vær" viser retningen for utviklingen.
- Utfordringsbildet gir et innblikk i globale, nasjonale, regionale og lokale utfordringer som vil prege Kristiansund som samfunn og organisasjon fremover.
- 6 satsingsområder med mål og strategier peker på de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i planperioden:
 - Den varme byen
 - Den kloke byen
 - Den smarte byen
 - Den modige byen
 - Menneskelige ressurser
 - Økonomi
- Arealstrategien skal bidra til at målene i samfunnsdelen nås gjennom arealpolitikken.
- Oppfølging omhandler hvordan vi følger opp for å nå målene.

Verdigrunnlag

Kommunens visjon, grunnverdier og levereregler utgjør kommunens verdigrunnlag.

Verdigrunnlaget skal være:

- Kommunens vilje og evne til å bygge opp og videreutvikle et godt omdømme.
- Retningsgivende for arbeidsgiver i møte med kommunens medarbeidere, og komme til uttrykk gjennom ledelse og medarbeiderskap.

Visjon

Kristiansund kommune – i medvind uansett vær.

Grunnverdier - SNOR

Samhandling

Vi skal alltid stå sammen.

- Vi er lyttende og inkluderende.
- Sammen utvikler vi Nordmøre.
- Samhandling skal være vår rettesnor.
- Vi er rause både mot nye ideer og mennesker.

Nyskaping

Hos oss er alt mulig.

- Vi skal være Norges mest kreative og nyskapende kommune.
- Vi skal gi dristige ideer en sjanse.
- Du skal ha god grunn for å si nei.
- Ja-kommune, nei har bevisbyrden.

Optimisme

Vi har bruk for alle.

- I Norges polykrome by er det glede, optimisme og positivitet som driver utviklingen framover.
- Vi skal bli berømt for vår gjestfrihet og vårt gode humør.

Raushet

Vi har glimt på alle øyer.

- Vi skal bli best i landet på positivt mangfold vi er avhengig av for å lykkes.
- I møte med mennesker er vi romslige og villige til å gi av oss selv.
- Vi unner alle suksess.
- Det som er godt for naboen er godt for oss.

Levereregler - Oss imellom

- Vi holder ord.
- Vi gir ros.
- Vi griper hverandre i å lykkes.
- Vi snakker med hverandre, ikke om.
- Vi har humor og temperament.
- Vi gjør hverandre gode.

Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne og andre interessegrupper skal ha tillit til kommunen. Målet er at alle ansatte og folkevalgte skal være seg dette bevisst. God etisk standard skal prege alle i møte med omverdenen, samt i etterlevelse av regelverk og kontrollsystemer.

Utvikling og utfordringer

Samfunnsplanens utfordringsbilde har sitt utgangspunkt i [kommunens planstrategi for 2020-2023](#).

Globale og nasjonale

Globale endringer skjer kontinuerlig både i naturen og samfunnslivet. Noen endringer skjer raskt, mens andre endringer skjer over lang tid.

Endringer i naturen skjer vanligvis over svært lange perioder. Men industrisamfunnets hurtige vekst med en stadig økende bruk av fossil brensel har skapt en økt atmosfærisk drivhuseffekt. Denne effekten har gitt en økende global gjennomsnittstemperatur de siste århundrene. Dette påvirker alt levende som naturmangfold og matproduksjon, men også hav og vassdrag. Dette er igjen årsaken til migrasjon av store folkegrupper. Klimaflyktninger er og blir store utfordringer for svært mange land. Konflikter, krig og klimaendringer øker migrasjonstrømmer. Dette vil også påvirke oss som kommune.

Det globale samfunnets største utfordring til alle tider er arbeidet med å stoppe klimaendringene. Klimaendringer skjer allerede. Derfor må vi allerede i dag arbeidet med å tilpasse oss konsekvensene av endringene som skjer.

Menneskenes stadig økende kunnskap i å utnytte naturressurser og utvikle teknologi, har skapt det samfunnet vi har i dag. Vår evne til å utnytte kunnskap ved å samle og bearbeide data i digitale verktøy har gitt en eventyrlig rask endring av samfunnet. Det er ny teknologi og kunnskap som skal føre oss videre fra et forurensende industrisamfunn til et sosialt, økonomisk og økologisk bærekraftig lavutslippsamfunn med endret produksjon og forbruk.

Den digitale verden har brakt oss nærmere hverandre. Hele verden er markedet for store deler av næringslivet. For næringslivet har det gitt både muligheter og utfordringer. Netthandel har gitt høykostland redusert konkurransekraft. Utfordringen for høykostland i framtida er å være best på bærekraftige og effektive teknologiske løsninger.

Stadig flere mennesker bor i byer. Flere lite plasskrevende arbeidsplasser oppstår i byer og gir økt mulighet til å både bo og arbeide innen tette bymiljø. Våre byer blir mer og mer internasjonale. I et globalisert samfunn flytter og reiser vi mer.

I en verden med tett bebyggelse og aktiv internasjonal kontakt blir vi helsemessig sårbare. Det har vi erfart våren 2020 med koronapandemien. Dette har vist hvor viktig et internasjonalt samarbeid er og vil være når sykdomspandemier oppstår.

Disse globale trendene har direkte betydning også for vårt land og vår kommune.

Regionale og lokale

Nordmøre

Kristiansund og Nordmøre for øvrig, står i et gjensidig avhengighetsforhold til hverandre. Med stadig bedre kommunikasjon har store deler av Nordmøre blitt et felles bo- og arbeidsmarked. Det er flere viktige samferdselsprosjekt på Nordmøre som må gjennomføres for ytterligere å styrke Nordmøre som helhet.

Kommunene på Nordmøre har også flere av de samme utfordringene, med en økende gruppe eldre i befolkningen. Flere kommuner har også fått en negativ befolkningsutvikling. Ungdom drar fra kommunen og tar utdanning, og blir boende i de større byene i stor grad.

Næring og sysselsetting

Kristiansund har mange konjunkturavhengige arbeidsplasser. Det er usikkert hvor mange arbeidsplasser knytt til oljeindustri som vil være i kommunen om 10 år. Det er også usikkert hvor mange helsearbeidsplasser som vil være igjen i byen når Sykehuset Nordmøre og Romsdal står ferdig. Kommunen arbeider for å tilrettelegge for et allsidig arbeidsliv som i mindre grad er avhengig av globale konjunkturer.

Flere prosjekt er igangsatt for å skape nye virksomheter: Bolgneset, med havrelatert virksomhet, Helseinovasjons-senter, nytt kulturhus og Campus med nye høgskoletilbud. Det arbeides aktivt for at disse prosjektene skal bli fullført, og gi nye aktiviteter og arbeidsplasser i kommunen. Kristiansund har en arbeidsledighet per mai 2020 på 4,4 % av befolkningen.

Fortsatt investering i infrastruktur, som samferdsel og kraftforsyning, er viktig for å få utvikling av næringsaktivitet og arbeidsplasser i kommunen.

Kristiansund har potensial ved økt etterspørsel etter sjøtransport, og har allerede et etablert interkommunalt havnesamarbeid.

Kommunens moderne ekspanderende næringsliv vil ha en stadig økt etterspørsel etter høykompetent arbeidskraft. Derfor er nye fagrelevante høgskoletilbud av stor viktighet. Forskning i høyskolemiljøet vil også øke kommunens innovasjonspotensiale.

Kommunene på Nordmøre har utviklet fagsamarbeid på flere områder, slik som for eksempel digital utvikling (IKT-ORKidé), undervisning (Nettverk Nordmøre) og interkommunalt plan- og miljø/klima samarbeid. Kristiansund er deltaker i mer enn 50 ulike samarbeid med andre Nordmørskommuner, og har et drift- og koordineringsansvar i flere av disse.

Kristiansund har også et ansvar som et byregionsenter, og dekker regionale funksjoner innen kultur, handel og ulike tjenestetilbud.

Kommunens virksomhet skal tilpasses befolkningens behovsendringer, samtidig skal offentlige bygg og infrastruktur anlegg kontinuerlig fornyes og moderniseres.

Befolkningsutvikling

Befolkningsframskrivingen viser at vi får en endret alderssammensetning, med flere eldre og færre yrkesaktive. Vi får trolig varig endring i aldersstrukturen og en krevende situasjon preget av aldersrelaterte sykdommer. Det betyr økt press på kommunens helsetjenester. Det er avgjørende at tjenesteproduksjonen er mest mulig kostnadseffektiv og at organisasjonen er omstillingsdyktig for å møte endrede krav og behov i befolkningen. En prognose for eldreomsorgen viser en total kostnadsendring i perioden 2018-2030 fra 661 til 906 mill. kroner (basert på 2018 regnskap for Kristiansund, SSB befolkningsprognose og 2018 kroneverdi).

Utfordringen i oppvekstsektoren er nedgangen i barnetall. De siste seks årene har vi sett en stor nedgang i befolkningen i aldersgruppen fra 0-5 år. Nedgangen vil fremover også bidra til et stadig lavere elevtall i skolene våre, som betyr lavere økonomiske overføringer til kommunen.

Folkehelse og livskvalitet

I alle kommunale planer skal folkehelse og klima/miljø være ivarettatt som gjennomgående perspektiv. Kommunen skal arbeide for en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse. Vi skal utvikle sterke og bærekraftige samfunn gjennom gode oppvekst- og levekår, helsefremmende atferd og godt fysisk og sosialt miljø. Sosiale forskjeller i helse og levevaner ser vi nasjonalt og lokalt. Det blir viktig å redusere sosial ulikhet og like viktig å hindre reproduksjon av sosial ulikhet.

Kommunen har en høyere andel barn som bor i husholdninger med lav inntekt, og en befolkning med lavere utdanningsnivå sammenlignet med fylke og landet for øvrig. Dette legger et dårligere grunnlag for levekår, levevaner og helse. Mange opplever utenforskap som følge av psykiske problemer, frafall i videregående skole og arbeidsuførhet. Dette påvirker kommunen både samfunnsøkonomisk og negativt i forhold til levekår og personlig helse.

Det er ønskelig med en utvikling av lokalsamfunnet i Kristiansund som styrker innbyggernes mulighet til å ta ansvar for egen helse, trivsel og mestring. Satsing på utfordringer knyttet til psykisk og fysisk helse blant annet gjennom forebygging og tidlig innsats, miljø og ulykkes- og skadeforebygging bidrar til en friskere og tryggere befolkning, og en generelt god folkehelse. Tjenestene må innrettes slik at de understøtter den enkelte innbyggeres egne ressurser og mestringsevne, både hos friske, og blant dem som har økt risiko for sykdom og de som har utviklet sykdom.

Kommunens endring i befolkningssammensetningen gir økte utfordringer i hvordan vi utformer kommunen vår. Det må planlegges for at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem så lenge som mulig og det vil være viktig å ha fokus på trygge og tilgjengelige møteplasser, både for barn, voksne og eldre. Arbeidet med by- og sentrumsutvikling må prioriteres. Dette krever bevissthet i lokalisering av handel, service og kulturtilbud og gode offentlige møteplasser for aktivitet og opphold. Nærhet til grønne lunger, parker og lekeareal er viktig for folkehelsen og urbant liv.

Det skal legges til rette for et aldersvennlig samfunn gjennom stedsutvikling, møteplasser og økt bruk av velferdsteknologi. Samtidig skal vi utvikle tilbudet innen velferdsteknologi og satse på kompetanseheving slik at det beherskes på en god måte.

Det må være en målsetting at alle i Kristiansund kan bli inkludert i idrett- og fritidstilbud, og ha lik rett til å oppleve kunst og kultur. Kultur gir økt livskvalitet for alle generasjoner. Arbeidet med nytt kulturhus vil være en styrke for Kristiansund og omlandet.

Den nærheten vi har til våre friluftsområder er unike. Disse områdene kan benyttes både til rekreasjon, lek, aktivitet og behandling. Kristiansund må fortsatt ta vare på disse friluftsområdene og gjøre de tilgjengelig for alle.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Dette har fått økende oppmerksomhet i senere år. En årsak kan være klimaendringene og økt sårbarhet overfor ekstremvær. Dessuten økt fokus på helseberedskap og smittevernplaner. Arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser er viktig på alle nivåer. Sammen med beredskapsplaner og øvinger vil dette kunne bidra til at vi som samfunn vil stå bedre rustet til å møte eventuelle hendelser/kriser som måtte oppstå.

Klima- og miljøperspektiv

Klima og miljøarbeidet gjelder både i kommunen som virksomhet og kommunen som samfunn. Bystyret har tatt dette globale ansvaret på alvor og viderefører klimamålene som er vedtatt. Kommunen er premissgiver og pådriver i samfunnet både når det gjelder husholdningene og næringslivet. Her er det mange utfordringer med omstilling til et lavutslippsamfunn med et endret forbruk og produksjon.

Klimaendringene er allerede i ferd med å skje med mer dramatiske vær-situasjoner som truer både bygg og infrastrukturanlegg. Dette må en ta hensyn til både i planlegging og bygging av nye anlegg. Samarbeid mellom politikere, næringslivsaktører og frivillige lag og organisasjoner er viktige for denne klimadugnaden.

Frivillige lag og organisasjoner

Frivilligheten er generelt viktig i demokratiske prosesser i de ulike interesseområdene. En sterk "frivillighet" er en viktig ressurs i kommunens samfunnsutvikling. Det er en utfordring å legge til rette for delaktighet av frivillige lag og organisasjoner. Mange innbyggere og organisasjoner vil gjerne bidra med å utvikle kommunen og sine lokalmiljø. Kommunen må derfor videreutvikle gode fora for innbyggerinvolvering.

Demokrati og samfunnsdeltakelse

Det er viktig at innbyggerne kan påvirke politiske beslutninger. Kristiansund har hatt en lavere valgdeltakelse de siste årene sammenlignet med fylket og landet. Det må satses på Ungdomsrådet og styrke demokratiopplæringen. Det vil være utfordrende å få til gode medvirkningsprosesser for å styrke demokratiet og samfunnsutviklingen.

Økonomi

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Dette skal sikres gjennom effektiv ressursbruk og god økonomistyring. Kommunen skal jobbe målrettet for å oppfylle vedtatte finansielle mål og økonomiske handlingsregler innenfor drift, investering, lånegjeld og fondsoppbygging. Finansielle mål og økonomiske handlingsregler inngår i det årlige budsjettvedtaket og skal være førende for økonomistyringen. Dette skal gi grunnlag for å opprettholde en bærekraftig økonomi som tar hensyn til samfunnsutfordringene og ivaretar økonomisk handlingsrom på lang sikt.

Stabilitet og forutsigbarhet i den økonomiske politikken gir grunnlag for god kvalitet i tjenestene, fornøye brukere, innbyggere og ansatte.

Menneskelige ressurser

Alle ansatte har et ansvar for å gi innbyggerne tjenester av god kvalitet. God ledelse, motiverte medarbeidere og et godt samarbeid med de tillitsvalgte og vernetjenesten er en forutsetning. Kommunen skal være en helsefremmende og inkluderende arbeidsplass som gir ansatte muligheter for faglig vekst og utvikling. Kommunen skal også gjenspeile befolkningens mangfold. En hovedutfordring vil være å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft og rett kompetanse i årene som kommer. Kommunen skal derfor sikre innovativ organisasjonsutvikling og ha en strategi for å beholde og rekruttere dyktige medarbeidere.

Kommunens satsingsområder

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene består av 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning. Målene er inndelt i tre dimensjoner – økonomisk, sosial og økologisk bærekraft. Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Kristiansundsamfunnet. Vi har oversatt og omformulert de globale målene til 10 lokale bærekraftsmål som passer til våre utfordringer og muligheter.

Med bakgrunn i de 10 lokale bærekraftsmålene er det definert følgende satsingsområder i kommuneplanen:

- Den varme byen.
- Den kloke byen .
- Den smarte byen.
- Den modige byen.

I tillegg er menneskelige ressurser og økonomi sentrale satsingsområder for kommunen. De 4 «byene» illustrerer våre dimensjoner for bærekraft, vår visjon og framtidens Kristiansund.

Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det betyr at de gjelder for alle tjenesteområdene, og at vi må arbeide sammen på tvers av sektorene for å oppnå den utviklingen vi ønsker. For hvert satsingsområde er det definert hovedmål og strategier.

De 10 lokale bærekraftsmålene

God helse

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle. Uansett alder.

God utdanning

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning, og fremme mulighet for livslang læring for alle.

Mindre ulikhet

Etablere Kristiansunds-kvaliteten ved å gi like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.

Bærekraftig arbeidsliv

Fremme inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.

Grønt skifte

Ha klima- og miljøperspektiv på alt vi gjør.

Havrommet

Bevare våre marine ressurser og bruke havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling.

Infrastruktur

Bygge solid infrastruktur.

Lokalt kunnskapspotensial

Finne og bruke gullet i vår egen bakgård og fremme lokal verdiskaping og innovasjon.

Bærekraftig by og samfunn

Gjøre byen og regionen vår inkluderende og fremtidsrettet.

Samarbeid

Sikre bærekraftig utvikling gjennom regionale, nasjonale og globale samarbeid.

Den varme byen

Vi ivaretar helse, trivsel, trygghet og livsutfoldelse for et mangfold av mennesker, som tar vare på hverandre. Våre bygg og byrom tar hensyn til både funksjonelle og estetiske verdier. Vi legger til rette for fellesskap og inkludering som stimulerer til utjevning av forskjeller, og en god fordeling av fellesskapets samlede ressurser.

Bærekraftsmål for den varme byen

- God helse.
- God utdanning.
- Mindre ulikhet.

Andre bærekraftsmål med betydning for den varme byen:

- Bærekraftig arbeidsliv.
- Grønt skifte.
- Havrommet.
- Infrastruktur.
- Lokalt kunnskapspotensial.
- Bærekraftig by og samfunn.
- Samarbeid.

Hovedmål og strategier – den varme byen

Hovedmål: Slik vil vi ha det	Strategier: Slik må vi gjøre det
Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal mobilisere innbyggerne til å ta vare på seg selv og sine omgivelser, og tilrettelegge for friluftsliv og aktivitet i nærmiljøet.• Vi skal forebygge tidlig og på riktig tidspunkt, fremfor å reparere sent.• Vi skal arbeide aktivt med forebygging av psykiske plager og rusmisbruk.
Vi har et aldersvennlig samfunn.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal legge til rette for at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem så lenge som mulig.• Vi skal legge til rette for aktiv deltagelse og ta i bruk eldre som en ressurs.• Vi skal utvikle en tomtepolitikk som fremmer aldersvennlige lokalsamfunn og som bidrar til god integrering.
Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha en langsiktig utdanningsstrategi for å lykkes med kommunens samfunnsutvikling.• Vi skal ha god kvalitet og kompetente voksne i barnehager og skoler.• Vi skal opprettholde involvering av våre eldre på forskjellige lærings- og opplysningsarena.

<p>Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal i samarbeid med ulike aktører arbeide for å motvirke utenforskap og konsekvenser av sosiale ulikheter, og spesielt ta hensyn til barn og unge. • Vi skal opprettholde en mangfoldig frivillig sektor som samarbeider med kommunen om å skape gode lokalsamfunn, tjenester og tilbud til befolkningen. • Vi skal identifisere og sette inn tiltak på riktig tidspunkt for de som står i fare for å falle utenfor. • Vi skal legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer som ivaretar en variert befolknings sammensetning og ulike inntektsgrupper.
<p>Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal ha høy oppmerksomhet på samfunnssikkerhet og beredskap gjennom gode planer og realistiske øvelser. • Vi skal ha en byutvikling som er universelt utformet slik at mennesker på tvers av alder og bakgrunn kan møtes og leve sammen. • Vi skal arbeide med forskjønning, gode byrom, inkludering og utvikling av kommunen.

Den kloke byen

Vi har kunnskap, ideer og talenter. Vi er søkende etter ny kunnskap og deler den med andre. Vi utvikler våre virksomheter og vårt demokrati slik at vi har økonomisk styring og kontroll, som sikrer velferden i et bærekraftig samfunn. Vi tar vare på vår kulturelle identitet og er stolte av hva vi får til. Vi har trygge arbeidsplasser som gir trivsel og livskvalitet for befolkningen i hele arbeidsregionen.

Bærekraftsmål for den kloke byen

- Bærekraftig arbeidsliv.

Andre bærekraftsmål med betydning for den kloke byen:

- God helse.
- God utdanning.
- Mindre ulikhet.
- Grønt skifte.
- Havrommet.
- Infrastruktur.
- Lokalt kunnskapspotensial.
- Bærekraftig by og samfunn.
- Samarbeid.

Hovedmål og strategier – den kloke byen

Hovedmål: Slik vil vi ha det	Strategier: Slik må vi gjøre det
Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal fokusere på å tilrettelegge for et næringsliv som kombinerer oppmerksomhet på eksisterende næringer og nye næringer som utvikles.• Vi skal ha oppdatert kunnskapsgrunnlag av ressursituasjonen om mineralforekomster og biomasse i kommunen og Norskehavet.• Vi skal tilrettelegge for tilstrekkelig næringsareal for å øke arbeidsplass-dekningen i regionsenteret Kristiansund.• Vi skal samarbeide med våre nabokommuner for å fremme næringsetableringer i regionen.• Vi skal tilpasse utdanningstilbudet til et framtidig arbeidsmarked, og skape en kultur for endringsvilje.• Vi skal styrke utdanningstilbudene med oppdaterte nybygg og oppdatert utstyr.• Vi skal bruke kommunens innkjøpskraft og posisjoner til å fremme et ordnet og anstendig arbeidsliv.• Vi skal bruke trepartssamarbeidet mellom tillitsvalgte, politisk ledelse og administrasjon for å ivareta et inkluderende arbeidsliv.• Vi skal gjøre det attraktivt å jobbe innenfor helse- og omsorg.
Vi har gode tjenester og god service.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha optimal tilpasning av kommunale tjenester i forhold til behov.• Vi skal sikre en rask og forutsigbar kommunal saksbehandling til innbyggere og næringsliv.

<p>Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal være et regionsenter med gode offentlige og kommersielle tjenester til omlandet.• Vi skal etablere møteplasser der kunnskap deles, tanker utfordres og spørsmål stilles.• Vi skal bygge en kulturell infrastruktur som gir økt mulighet for kulturproduksjoner og aktivitet i regionen.
---	---

Den smarte byen

Vi utnytter våre naturgitte forutsetninger og er gode forvaltere av våre naturressurser, både på land og i havet. Vi ivaretar det globale perspektivet og utvikler våre byer og tettsteder ut ifra klima- og miljøvennlige forutsetninger. Vår bebyggelse og infrastruktur skal være et viktig ressursgrunnlag for framtidige generasjoner.

Bærekraftsmål for den smarte byen

- Grønt skifte.
- Havrommet.
- Infrastruktur.

Andre bærekraftsmål med betydning for den smarte byen:

- God helse.
- God utdanning.
- Mindre ulikhet.
- Bærekraftig arbeidsliv.
- Lokalt kunnskapspotensial.
- Bærekraftig by og samfunn.
- Samarbeid.

Hovedmål og strategier – den smarte byen

Hovedmål: Slik vil vi ha det	Strategier: Slik må vi gjøre det
Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippsamfunn.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha en klimavennlig kommune som gjør det enklest å velge miljøvennlig.• Vi skal ha gode kunnskapsgrunnlag i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp.• Vi skal påvirke leverandørmarkedet, og være pådrivere for klimavennlige anskaffelser.• Vi skal investere i og drifte bygg og infrastruktur vurdert ut fra et bærekraftig livsløpsperspektiv.• Vi skal benytte sirkulære avfalls løsninger og redusere det totale forbruket som medfører avfall.• Vi skal ha et tydelig klima- og miljøperspektiv i utvikling av næringsareal.• Vi skal forvalte vår natur både i hav og på land, slik at livsgrunnlaget for naturmangfoldet blir ivaretatt.• Vi skal ta vare på matjorda og lære av våre nabokommuner.
Vi har redusert konsekvensene av klimaendringen som skjer.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ta hensyn til klimaendringen gjennom våre areal- og reguleringsplaner og stille krav til tekniske løsninger for å begrense skade på helse og eiendom.
Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ta vare på og utnytte havrommet som kommunens «spiskammers» og ferdselsåre.• Vi skal bidra til å utvikle ny bærekraftig næringsaktivitet, og legge til rette for nye lokale bedriftsetableringer.• Vi skal posisjonere Kristiansund som senter for videre satsing på blå-grønn næringsaktivitet.

<p>Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreg og identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal ivareta kommunens kulturminner og verneverdig bebyggelse.
<p>Vi har solid infrastruktur.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal ha infrastruktur som dekker framtidens behov for digital utvikling, elkraft og vann og avløp. • Vi skal utvikle våre veisamband for en sikker og miljøvennlig trafikkavvikling. • Vi skal arbeide for å bedre eksisterende og utvikle nye transport- og samferdselsløsninger. • Vi skal ha regionalt samarbeid for at regionens behov når fram i nasjonal transportplan.

Den modige byen

Vi har en felles helhetsforståelse som gir god samhandling og bærekraftig samfunnsutvikling. Her finnes risikovilje og pågangsmot. Hos oss skjer det innovasjon og omstilling. Vi har sterke fagmiljøer og et nyskapende næringsliv.

Bærekraftsmål for den modige byen

- Lokalt kunnskapspotensial.
- Bærekraftig by og samfunn.
- Samarbeid

Andre bærekraftsmål med betydning for den modige byen:

- God helse.
- God utdanning.
- Mindre ulikhet.
- Bærekraftig arbeidsliv.
- Grønt skifte.
- Havrommet.
- Infrastruktur.

Hovedmål og strategier – den modige byen

Hovedmål: Slik vil vi ha det	Strategier: Slik må vi gjøre det
Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha en kommune som har en kunnskapsbasert helhetsforståelse av hva som er forutsetningene for god samfunnsutvikling.• Vi skal bidra til å digitalisere tjenestetilbudene i offentlig sektor. Vi skal våge å være i front, ta risiko og prøve ut nye leveransemetoder og tjenestetilbud, men samtidig ta vare på de gode løsningene.• Vi skal øke kunnskapen om og forståelse for offentlige anskaffelser hos lokalt næringsliv.• Vi skal være en effektiv og attraktiv by som benytter smarte og moderne løsninger, og ha arenaer som stimulerer til skaperkraft.• Vi skal være et attraktivt reisemål og utvikle reiselivet slik at det gir ny vekst.• Vi skal styrke vår innbygger- og brukervedvirkning, motivere til samfunnsdeltagelse og tjenesteutvikling.
Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal samarbeide tett med forskningsmiljø, andre offentlige myndigheter, kompetansemiljø og lokalt næringsliv for å styrke læringsarenaer og stimulere til entreprenørskap og leverandørutvikling.• Vi skal ha en sterk delingskultur og samarbeide med offentlig sektor, kunnskapsmiljøer og næringsliv.
Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha en gjennomgående entreprenør- og innovasjonskultur.

Menneskelige ressurser

Kristiansund kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver, og en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon med kompetente medarbeidere.

Hovedmål og strategier – menneskelige ressurser

Hovedmål: Slik vil vi ha det	Strategier: Slik må vi gjøre det
Vi er en attraktiv arbeidsgiver.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha et felles verdigrunnlag.• Vi skal ha en klar identitet og godt omdømme.• Vi skal sammen med folkevalgte og tillitsvalgte tilrettelegge for samarbeid, medbestemmelse og involvering.• Vi skal sikre et godt arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon.• Vi skal bidra til et inkluderende arbeidsliv, og legge til rette for at ansatte, lærlinger og studenter har en god og meningsfylt arbeidshverdag.• Vi skal ha en livsfasepolitikk som gjenspeiler likeverd for ansatte.
Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal utøve en tydelig og mestringsorientert ledelse.• Vi skal bidra til tillitsbasert medarbeiderskap og legge til rette for medarbeiderdrevet innovasjon.• Vi skal sikre den enkelte medarbeider nødvendig kompetanse og sette organisasjonen i stand til å møte framtidige rekrutterings- og kompetanseutfordringer.• Vi skal fremme livslang læring for yngre og eldre medarbeidere.• Vi skal ha motivasjon, kompetanse og kapasitet til endring og omstilling.
Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal ha nødvendig kunnskap, rutiner og prosedyrer som sikrer tjenester til våre innbyggere i henhold til myndighetskrav og egne krav.• Vi skal rapportere, følge opp og lære av avvik og uønskede hendelser.• Vi skal avdekke og følge opp risiko for avvik.• Vi skal evaluere og ved behov forbedre våre prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

Økonomi

Kristiansund skal være en økonomisk robust og bærekraftig kommune.

Hovedmål og strategier - økonomi

Hovedmål: Slik vil vi ha det	Strategier: Slik må vi gjøre det
Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal arbeide målrettet for å etablere og oppfylle handlingsregler.• Vi skal utarbeide klimabudsjett og klimaregnskap.
Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.	<ul style="list-style-type: none">• Vi skal arbeide aktivt for å sikre god økonomistyring.• Vi skal gjennomføre gode og smarte anskaffelser i henhold til interne retningslinjer og lov og forskrift om offentlige anskaffelser.• Vi skal ha kontroll på vår gjeld i et langsiktig perspektiv.• Vi skal vurdere kostnadsnivået vårt opp mot sammenlignbare kommuner og markedet.• Vi skal levere effektiv tjenesteproduksjon med økonomiske analyser som grunnlag.

Overordnet arealstrategi

Arealstrategien bygger opp under mål og strategier i samfunnsdelen og gir overordnede føringer for kommunens fysiske utvikling i et langsiktig perspektiv. Den overordnede arealstrategien følges opp i kommuneplanens arealdel.

Formålet med arealstrategien er å lage en kobling mellom overordnede føringer og målsetninger, og de konkrete arealdisponeringene som gjøres i kommuneplanens arealdel.

Mål for planarbeidet

- Vi skal prioritere fortetting og transformasjon av allerede utbygde områder fremfor å bygge ned nye arealer.
- Vi skal bygge videre på den kompakte byen gjennom fortetting og transformasjon av sentrale områder og områder med god kollektivdekning, og jobbe for god tilgjengelighet i kommunen.
- Vi skal tilrettelegge for attraktive næringsarealer i tilstrekkelig omfang og på riktig sted, i et langsiktig perspektiv og sett i sammenheng med våre nabokommuner.
- Vi skal sikre god bokvalitet og gode oppvekstvilkår for barn og unge.
- Vi skal ta vare på viktig grønnstruktur i kommunen og sørge for god tilgjengelighet til grøntområder i alle bydeler.
- Vi skal jobbe for en klima- og miljøvennlig utvikling av kommunen, og ruste kommunen for forventede klimaendringer.
- Vi skal ta vare på Kristiansunds særpreg og identitet gjennom å ivareta kommunens kulturminner og -miljøer.

Strategi for langsiktig utvikling

Denne arealstrategien skal på et overordnet og strategisk nivå peke ut en ønsket utviklingsretning for Kristiansund kommune frem mot 2050. Det skal være et grunnlagsdokument for revisjonen av kommuneplanens arealdel 2020-2032 som nå er i gang, og for senere kommuneplanprosesser. I arbeidet med arealstrategien er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag. [Kunnskapsgrunnlaget for arealstrategi på kommunens hjemmeside.](#)

Oppfølging

Kommuneplanens samfunnsdel ligger til grunn for alt arbeid og videre utvikling av kommunen. Planen er styrende for øvrige planer, og prioriteringene i handlingsprogrammet. Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel. Rapportering skjer i årsrapporten.

For å sikre helhetlig planlegging og effektiv styring i tråd med bærekraftsmålene, skal alle planene i kommunen bygges opp med en helhetlig og gjennomgående målstruktur. Det innebærer at det skal være en rød tråd fra de overordnede målene i kommuneplanen til delmål og tiltak i underliggende planverk, og aktiviteter ute i enhetene. Oppfølging skjer i virksomhetsstyringssystemet "Stratsys" ved hjelp av ulike styringsmodeller, analyser av data og rapportering.

Den røde tråden

Planstrategi

- Hva er utfordringene?
- Prioritering av planarbeid.
- Styringsmodell i Stratsys som viser status for gjennomføring av prioriterte planoppgaver i valgperioden.

Kommuneplanens samfunnsdel

- Hva skal kommunen oppnå?
- Hovedmål og strategier.
- Styringsmodell i Stratsys som viser koblingen mellom bærekraftsmål, satsingsområder og hovedmål. KPIer benyttes for å følge med på graden av måloppnåelse.

Temaplan

- Hvordan skal vi jobbe for å oppnå målene?
- Delmål og forslag til tiltak.
- Styringsmodell i Stratsys som viser kobling til hovedmål, satsingsområder og hovedmål. KPIer benyttes for å følge med på graden av måloppnåelse.

Handlingsprogram

- Hva skal kommunen gjøre det neste året?
- Prioritering av tiltak og fordeling av ressurser.
- Styringsmodell i Stratsys som viser kobling til delmål, hovedmål, satsingsområder og bærekraftsmål, samt status for gjennomføring av tiltak

Virksomhetsplan/årsplan

- Hva bidrar enhetene med?
- Aktivitet knyttet til prioriterte tiltak.
- Styringsmodell i Stratsys som viser kobling til tiltak, delmål, hovedmål, satsingsområder og bærekraftsmål, samt status for gjennomføring av aktiviteter.

Årsrapport

- Hva ble resultatet?
- Grunnlag for læring og forbedring.
- Rapportering skjer via Stratsys. I tillegg til årsrapport benyttes Stratsys til periodisk rapportering. Rapportene har ulik innhold avhengig av type frekvens.

Samhandling og samarbeid for å nå målene

For at kommunen skal lykkes med satsingsområdene må sentrale rammebetingelser være på plass. Organisasjonen må være i forkant av utviklingen og rustet for å møte framtidens behov og uforutsette hendelser, samtidig som den daglige driften må ivaretas på en bærekraftig måte. Kommunen er avhengig av samhandling med innbyggerne og omverdenen for å få dette til.

Kristiansund skal være langt framme nasjonalt i arbeidet med bærekraftig samfunnsutvikling og samarbeider med andre kommuner om lokalt arbeid mot globale mål. For å følge opp viktige felles satsinger i kommuneplanen vil kommunen vektlegge mobilisering av et mangfold av aktører og ulik kompetanse. Kommunen vil samarbeide i sterke partnerskap med næringsliv, kunnskapsmiljøer, kultur og frivillige for å skape gode løsninger for vanskelige utfordringer.